

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.021.01.2021

Pan
Michał Aloszko
Burmistrz Woźnik
Rynek nr 11
42-289 Woźniki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/003 Działania organów administracji publicznej na rzecz podnoszenia kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Woźnikach ¹ , Rynek nr 11, 42-289 Woźniki.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Aloszko, Burmistrz Woźnik od 22 listopada 2018 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania Urzędu Miasta w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (do dnia zakończenia kontroli).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Andrzej Pakuła - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/137/2021 z 28 czerwca 2021 r. (akta kontroli str.1)

¹ Zwany dalej: „Urzędem”.

² Poprzednio Burmistrzem Woźnik był w okresie od 29 października 1998 r. do 21 listopada 2018 r. Alojzy Cichowski.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm.; zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

W przyjętej i obowiązującej w Gminie Woźniki⁵ *Strategii Rozwoju Gminy Woźniki 2022+⁶* prawidłowo zdefiniowano znaczenie rozwoju infrastruktury informatycznej i technologii cyfrowych dla Gminy. Jednocześnie w dokumencie tym nie wskazano wprost żadnego przedsięwzięcia wdrażającego, których celem było podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy. W efekcie tylko jedno spośród 21 zamieszczonych w tym dokumencie takich przedsięwzięć, polegające na uruchomieniu portalu internetowego dla mieszkańców Gminy, można zakwalifikować jako przedsięwzięcia związane z rozwojem technologii cyfrowych lub podniesieniem poziomu kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców Gminy. Podkreślić przy tym należy, że zostało ono przez Burmistrza w pełni zrealizowane w 2019 r.

Pomimo braku udokumentowanego rozpoznania potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie podnoszenia ich kompetencji cyfrowych, Urząd podejmował działania temu służące. Do takich działań należy zaliczyć współudział Gminy w 2019 r. w realizacji zadania pn. *Cyfrowe Woźniki*, a także pozyskanie w 2020 r. dwóch grantów z *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020⁷* przeznaczonych na poprawę kompetencji cyfrowych uczniów. Gmina wywiązała się przy tym z zawartych umów na dofinansowanie ww. projektów, w tym w zakresie działań informacyjno-promocyjnych związanych z ww. przedsięwzięciami. W efekcie realizacji ww. projektów przeszkolono 267 mieszkańców Gminy w wieku powyżej 25 lat w zakresie podniesienia ich kompetencji cyfrowych, a szkoły z terenu Gminy wyposażono łącznie w 71 laptopów do zdalnego nauczania dla dzieci z rodzin wielodzietnych.

NIK ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie corocznej realizacji w latach 2018-2020 szkolenia pracowników nt. zagrożeń płynących z cyberprzestrzeni dla eksploatowanych w Urzędzie systemów łączności i informatyki. Wprawdzie w 2018 r. w szkoleniach tych, oprócz pracowników Urzędu uczestniczyli pracownicy jedynie gminnych jednostek organizacyjnych, lecz nie wszystkich, a jedynie dwóch spośród czterech istniejących w tym okresie. W pozostałych latach pracownicy jednostek organizacyjnych Gminy w takich szkoleniach nie brali udziału. Zdaniem NIK, niezapewnienie uczestnictwa w ww. szkoleniach pracowników tych jednostek, przy jednoczesnym braku w nich jakichkolwiek innych szkoleń podnoszących kompetencje cyfrowe pracowników, może mieć negatywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa i prawidłowego funkcjonowania systemów komputerowych tych jednostek.

III. Opis stanu faktycznego

1. W przyjętej i obowiązującej w Gminie w okresie objętym kontrolą *Strategii rozwoju* oraz w wymienionych w niej programach nie określono w sposób jednoznaczny zadań obejmujących swym zakresem podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy. W dokumencie tym wskazano jednak na strategiczne znaczenie rozwoju infrastruktury informatycznej i technologii cyfrowych dla rozwoju Gminy, zwłaszcza biorąc pod uwagę peryferyjność jej położenia. Spośród 21 określonych w *Strategii rozwoju* przedsięwzięć wdrażających, tylko

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Zwaną dalej: „Gminą”.

⁶ Przejętej przez Radę Miejską w Woźnikach uchwałą Nr 192/XXI/2016 z 21 listopada 2016 r., zwana dalej: *Strategią rozwoju*.

⁷ Zwanego dalej: „POPC 2014-2020”

jedno związane było z podnoszeniem kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy. Było to przedsięwzięcie pn. *Wykreowanie stałych form debaty publicznej o kluczowych inwestycjach w Gminie, w tym poprzez uruchomienie portalu dla mieszkańców Woźnik*, które ujęte zostało w programie *Inwestuj i pracuj w Woźnikach*. Przedsięwzięcie to w *Strategii rozwoju* zostało określone jako przedsięwzięcie podstawowe, wskazane do natychmiastowego podjęcia lub w możliwie krótkim horyzoncie czasowym⁸.

Podkreślić jednak należy, że mimo określenia mierników realizacji powyższego przedsięwzięcia, nie wskazano oczekiwanego poziomu, jaki pozwalałby na uznanie, że w wyniku realizacji podjętych działań osiągnięto - lub nie – zakładany poziom.

Strategia rozwoju przewidywała, że dla podtrzymania zainicjowanej w toku jej przygotowania współpracy Urzędu z mieszkańcami powołany zostanie przez Burmistrza stały Komitet Sterujący do spraw jej realizacji, do którego zadań należeć będzie m.in. dyskusja o nowych inicjatywach i projektach służących do realizacji określonych w *Strategii rozwoju* celów. Do dnia zakończenia kontroli Burmistrz nie powołał jednak ww. komitetu, a w złożonych wyjaśnieniach stwierdził, że zadania przewidziane dla takiego komitetu w *Strategii rozwoju* realizują referaty Urzędu oraz jednostki organizacyjne Gminy. Dodał też, że w Urzędzie organizowane są dwa razy w miesiącu spotkania, na których omawiane są kluczowe, bieżące i planowane przedsięwzięcia rozwojowe Gminy.

(akta kontroli str. 8-29, 266)

W kontrolowanym okresie Burmistrz podjął działania mające na celu realizację ww. przedsięwzięcia, polegającego na stworzeniu na stronach internetowych Urzędu forum debaty publicznej o kluczowych inwestycjach w Gminie. Stworzony w ten sposób portal dostępny był dla mieszkańców i umożliwił zgłaszania inwestycji do budżetu obywatelskiego, a także głosowanie za ich przyjęciem. Burmistrz w swoich wyjaśnieniach wskazał, że od 2019 r. mieszkańcy Gminy mogą włączyć się w dialog dotyczący kluczowych inwestycji w Gminie również w ramach istniejącego w mediach społecznościowych⁹ profilu Urzędu.

W efekcie podjętej przez Gminę, w ramach realizacji przedsięwzięcia p.n. *Nowe kompetencje, nowe możliwości*¹⁰, które ujęte było w *Strategii rozwoju* w programie *Inwestuj i pracuj w Woźnikach*, współpracy z fundacjami *Profesja* i *A1. Edukacja*, na terenie Gminy zrealizowano projekty szkoleniowe na rzecz m.in. rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy¹¹, z których skorzystało 267 osób.

(akta kontroli str. 266-267)

Poza *Strategią rozwoju*, organy Gminy nie opracowały i nie przyjęły innych dokumentów, w których poruszono zagadnienia związane z podnoszeniem kompetencji cyfrowych mieszkańców.

(akta kontroli str. 31)

2. Według wyjaśnień Zastępcy Burmistrza, rozpoznawanie potrzeb w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców w latach 2018-2021, odbywało się poprzez bezpośredni kontakt z mieszkańcami Gminy, sołtysami dziesięciu istniejących na jej terenie sołectw, organizacjami pozarządowymi oraz członkami Koła Emerytów działającego w mieście Woźniki. Burmistrz nie przedstawił przy tym

⁸ Jego głównym miernikiem była liczba uczestników konsultacji społecznych prowadzonych przez władze Gminy.

⁹ Facebook.

¹⁰ Którego celem był rozwój oferty szkoleniowej dla dorosłych osób poszukujących pracy, przekwalifikujących się lub bez kwalifikacji.

¹¹ Co opisano szerzej w punkcie 7.2 nin. wystąpienia pokontrolnego.

żadnych dokumentów świadczących o tym, że zagadnienie to było przedmiotem takich konsultacji.

(akta kontroli str. 32)

3. W okresie objętym kontrolą, spośród pięciu¹² jednostek organizacyjnych Gminy w podnoszeniu kompetencji cyfrowych mieszkańców uczestniczył jedynie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach¹³, który w okresie od 14 września 2018 r. do 15 grudnia 2019 r. współpracował z Fundacją Śląski Instytut Innowacji z Zabrze¹⁴ w realizacji projektu *Cyfrowe Woźniki*, który dofinansowany był w ramach programu *Rozwój kompetencji cyfrowych osób powyżej 25 roku życia zamieszkałych w województwie śląskim i opolskim „Obywatel.IT”* finansowanego z POPC 2014-2020¹⁵, co opisano szerzej w punkcie 7.2 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 34-35)

W latach 2019-2021 (do dnia zakończenia kontroli) Urząd nie prowadził monitoringu działań jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie prowadzonych przez nie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji cyfrowych mieszkańców. Burmistrz wyjaśnił, że każda z jednostek organizacyjnych Gminy samodzielnie realizuje swoje działania, a Urząd jedynie z nimi współpracuje i inicjuje ich działania. Urząd jest też informowany o prowadzonej przez nie działalności na organizowanych regularnie przez Burmistrza naradach z kierownikami tych jednostek. Dodał przy tym, że w Urzędzie nie ustalono procedur określających zasady monitoringu działalności podległych Burmistrzowi jednostek organizacyjnych Gminy. Nie była też prowadzona dotycząca tego dokumentacja.

(akta kontroli str. 272)

4. W latach 2018-2021 (I półrocze) planowanie i realizacja działań w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych nauczycieli gminnych szkół podstawowych, liceum oraz przedszkoli odbywało się poprzez organizowanie przez dyrektorów tych placówek - na wniosek zainteresowanych nauczycieli - szkoleń i kursów. W takich szkoleniach lub kursach, dotyczących głównie prowadzenia zajęć zdalnych, prowadzenia dzienników elektronicznych¹⁶ oraz bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa dzieci i młodzieży, uczestniczyło łącznie 706¹⁷ nauczycieli szkół oraz 51 nauczycieli¹⁸ przedszkoli gminnych.

W 2020 r. Liceum Ogólnokształcące w Psarach brało udział w programie *Aktywna tablica – edycja 2020*¹⁹, w ramach którego nauczyciele tej szkoły przeprowadzili trzy lekcje otwarte, w których uczestniczyli nauczyciele tego liceum oraz innych szkół biorących udział w tej edycji programu. Celami tego programu były: zwiększenie kompetencji cyfrowych, nabycie nowej wiedzy i umiejętności uczestniczących w nich nauczycieli.

(akta kontroli str. 36-53 i 104)

¹² Piątą jednostką organizacyjną była powołane do życia od 3 marca 2021 r.: Centrum Integracji Społecznej w Woźnikach.

¹³ Zwanego dalej: „MGOK”.

¹⁴ Zwanym dalej: „FSII”.

¹⁵ Oś priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, działanie 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.

¹⁶ UONET i VUCAN.

¹⁷ W tym: 92 w 2018 r., 88 w 2019 r., 315 w 2020 r. i 211 w I półroczu 2021 r., w tym część nauczycieli w badanym okresie w wielu różnych szkoleniach.

¹⁸ W tym: pięć w 2018 r., cztery w 2019 r., 35 w 2020 r. i siedem w I półroczu 2021 r., w tym część nauczycieli w badanym okresie w wielu szkoleniach.

¹⁹ W ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024.

5. W okresie objętym kontrolą, w ramach podnoszenia kompetencji cyfrowych dla pracowników Urzędu przeprowadzono trzy szkolenia²⁰ w zakresie analizy aktualnych zagrożeń płynących z cyberprzestrzeni, w tym dla eksploatowanych w Urzędzie systemów łączności i informatyki. W szkoleniach tych uczestniczyło odpowiednio: 31, 31 i 20 pracowników Urzędu, co stanowiło: 91,2%, 83,8% i 51,3% wszystkich osób zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych²¹. Jak wyjaśnił Sekretarz Gminy, w ww. szkoleniach uczestniczyli wszyscy pracownicy Urzędu obecni w pracy w danym dniu, którzy mieli możliwość odstąpienia od realizacji bieżących zadań służbowych.

Sekretarz wyjaśnił też, że zaplanowane pierwotnie na czerwiec 2021 r. szkolenie pracowników Urzędu w zakresie weryfikacji skuteczności działań oraz doskonalenia przyjętych procedur reagowania na zagrożenia płynące z cyberprzestrzeni dla eksploatowanych systemów łączności i informatyki zostało - ze względu na absencję pracowników Urzędu oraz sezon urlopowy - przeniesione na wrzesień 2021 r.

Ww. szkolenia prowadzone były w ramach planowanych szkoleń obronnych²², które przewidywały przeszkolenie: kadry kierowniczej, w tym: Burmistrza, jego zastępcy i Sekretarza Gminy oraz pracowników Urzędu, w tym: zatrudnionych na stanowiskach związanych z obronnością i wykonujących zadania akcji kurierskiej oraz obsady stałego dyżuru i stanowiska kierowania.

(akta kontroli str. 54-98 i 105-109)

Ponadto, w latach 2019-2021 ośmiu pracowników Urzędu uczestniczyło w indywidualnych szkoleniach z obsługi użytkowanego w Urzędzie programu TENSOFIT²³. Sekretarz Gminy wyjaśnił, że w 2021 r. Urząd pozyskał z Krajowego Funduszu Szkoleniowego dofinansowanie do szkoleń dwóch pracowników, a szkolenia te²⁴ były realizowane w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 55 i 105)

Spośród czterech - istniejących w latach 2018-2020 - jednostek organizacyjnych Gminy, tylko pracownicy dwóch z nich uczestniczyli w przeprowadzonym w Urzędzie szkoleniu z zakresu analizy aktualnych zagrożeń płynących z cyberprzestrzeni dla eksploatowanych systemów łączności i informatyki. Szkolenie to miało miejsce w 2018 r., a uczestniczyło w nim po sześciu pracowników Zespołu Administracyjnego Szkół w Woźnikach²⁵ i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Woźnikach²⁶. Pracownicy pozostałych jednostek organizacyjnych w ww. okresie nie brali udziału w szkoleniach podnoszących ich kompetencje cyfrowe.

(akta kontroli str. 261-265)

6. Poza działaniami informacyjno-promocyjnymi, wynikającymi z realizacji programów opisanych w pkt 7 nin. wystąpienia pokontrolnego, w latach 2018-2021 Urząd podejmował również tego typu działania w odniesieniu do:

- a. nabywania umiejętności cyfrowych dotyczących załatwiania spraw urzędowych, w tym:
 - w 2018 r. - składania e-wniosek i wniosków o przyznanie karty dużej rodziny,

²⁰ Odpowiednio w dniach: 26 czerwca 2018 r., 25 czerwca 2019 r. i 18 listopada 2020 r.

²¹ Wg stanu na dzień przeprowadzenia tych szkoleń.

²² Odpowiednio planów szkolenia obronnego Urzędu na lata 2018-2020 i 2021-2023.

²³ Szkolenia te odnosiły się do obsługi poszczególnych modułów aplikacji, a udział w nich wzięły: trzy osoby w 2019 r., cztery w 2020 r. i jedna osoba w 2021 r.

²⁴ Szkolenia: „ESET Client & Network Security Administrator” oraz „Safetica Administrator – Management Server & Monitoring”.

²⁵ Zwanego dalej: „ZEAS”.

²⁶ Zwanego dalej: „MGOPS”.

- w 2020 r. składania wniosków online na 300+ i kart rolnego spisu powszechnego,
- w 2021 r. promocji projektu Ministerstwa Cyfryzacji w zakresie ograniczenia wizyt w urzędach,
- b. informowania mieszkańców o możliwości odbycia bezpłatnych szkoleń językowych i obsługi komputerów, jakie organizowano w 2018 r.,
- c. zakładania profilu zaufanego (w 2020 r.),
- d. aktywizacji mieszkańców, poprzez udział w głosowaniu on-line na przedsięwzięcia w ramach budżetów obywatelskich, w tym w latach 2020-2021 na Marszałkowski Budżet Obywatelski, a w 2020 r. na nazwę terenu po byłym PGR w Woźnikach.

Powyższe działania polegały na zamieszczaniu odpowiednich informacji na stronie internetowej i w biuletynie informacyjnym Gminy oraz w mediach społecznościowych i na tablicy ogłoszeń w Urzędzie.

(akta kontroli str. 99-103)

W 2019 r. na terenie Gminy realizowany był przez Fundację Partycypacji Społecznej z Poznania projekt pn. *Śląska Akademia Seniora*. W ramach tego projektu prowadzono kursy dla seniorów w zakresie: obsługi komputera, poruszania się w Internecie oraz tworzenia prezentacji. Sekretarz Urzędu wyjaśnił, że Gmina nie aplikowała o środki oraz nie zawierała umowy na realizację ww. projektu, lecz pomagała w rozpropagowaniu go wśród seniorów na terenie Gminy, w tym poprzez działania informacyjno-promocyjne dotyczące na stronie internetowej, w biuletynie informacyjnym Gminy oraz w mediach społecznościowych.

(akta kontroli str. 30 i 99-103)

7.1. W latach objętych kontrolą Gmina uzyskała dwa granty przeznaczone na podnoszenie kompetencji cyfrowych uczniów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 III Osi priorytetowej *Cyfrowe Kompetencje Społeczeństwa*, działania 3.1 *Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych*. Oba granty udzielone zostały przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa²⁷ i przeznaczone były na realizację projektów: *Zdalna Szkoła* (umowa nr 66/2020 z 8 kwietnia 2020 r.) i *Zdalna Szkoła+* (umowa nr 5751865134 z 2 czerwca 2020 r.), a ich celem było wyposażenie szkół z terenu Gminy w sprzęt komputerowy do zdalnego nauczania dla dzieci z rodzin wielodzietnych. Na ich realizację Gmina otrzymała łącznie 124 964,40 zł²⁸,

Otrzymane środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach²⁹, a w efekcie ich realizacji zakupiono i przekazano szkołom łącznie 61 szt. nowych laptopów³⁰, z czego 36 szt. laptopów Lenovo³¹ za kwotę 69 962,40 zł, w ramach pierwszej umowy, i 25 szt. laptopów Dell³² za kwotę 54 566,18 zł, w ramach drugiej umowy. Wszystkie zakupione laptopy zostały ubezpieczone, przy czym w przypadku laptopów zakupionych w pierwszej z umów ze środków własnych Gminy, a w przypadku laptopów zakupionych w ramach realizacji drugiej umowy ze środków dotacji zaoszczędzonych w wyniku

²⁷ Zwanego dalej: „CPPC”.

²⁸ W tym: 69 962,40 zł w ramach umowy nr 69/2020 i 55 000,0 zł w ramach umowy nr 5751865134.

²⁹ Całość wydatków stanowiły wyłącznie wydatki kwalifikowane.

³⁰ W tym dla: Szkoły Podstawowej w Woźnikach 17 szt., Szkoły Podstawowej w Kamienicy – 10 szt., Szkoły Podstawowej w Psarach – 8 szt., Szkoły Podstawowej w Lubszy – 7 szt., Szkoły Podstawowej w Ligocie – 10 szt., Niepublicznej Szkole Podstawowej w Kamieńskich Młynach – 8 szt. i jedną sztukę dla Liceum Ogólnokształcącego w Psarach.

³¹ Idea Pad C340-14/WL.

³² Vostro V3590.

przeprowadzonego przetargu na zakup tego sprzętu. Analiza realizacji ww. umów wykazała, że:

- a) W przypadku umowy nr 66/2020 w pierwotnym wniosku o przyznanie grantu, Gmina planowała zakup 30 szt. laptopów dla uczniów i 6 szt. dla nauczycieli, lecz w wyniku zgłoszenia potrzeb w tym zakresie przez Niepubliczną Szkołę Podstawową w Kamieńskich Młynach w trakcie realizacji zadania, wniosek został skorygowany, poprzez przeznaczenie wszystkich 36 zakupionych laptopów na potrzeby uczniów (skorygowany wniosek został przesłany do CPPC wraz z rozliczeniem umowy³³). CPCP przyjęło tą zmianę poprzez przyjęcie raportu rozliczającego ten grant³⁴.
- b) W przypadku umowy nr 5751865134 w pierwotnym wniosku o przyznanie grantu, Gmina planowała zakup 25 laptopów na potrzeby uczniów szkół podstawowych, jednakże w wyniku zgłoszenia w trakcie realizacji zadania potrzeb w tym zakresie przez Liceum Ogólnokształcące w Psarach – jeden z zakupionych laptopów przeznaczono na potrzeby ucznia z tej szkoły, o czym Gmina poinformowała CPPC we wniosku rozliczającym ten grant. CPCP przyjęło tą zmianę poprzez przyjęcie raportu rozliczającego ten grant.

Dostęp do Internetu dla ww. zakupionych laptopów, zgodnie z zawartymi umowami użyczenia zapewнили ich użytkownicy, a wszystkie zakupione laptopy - według informacji przekazanych przez Burmistrza - zostały oznakowane naklejkami o treści zgodnej ze wzorem zamieszczonym na stronie CPPC. W ramach promocji tych projektów informację o otrzymaniu dofinansowania na realizację tych projektów ze środków ww. programu zamieszczone zostały na stronach internetowych Gminy, w lokalnej prasie³⁵ oraz poprzez wydrukowanie i rozwieszenie plakatów informacyjnych w formacie A3. Wszystkie dokumenty związane z realizacją opisanych projektów oznaczone zostały znakami: Unii Europejskiej, barwami Rzeczypospolitej Polskiej, znakiem Funduszy Europejskich oraz projektu Cyfrowa Polska.

Raporty rozliczające oba ww. granty zostały sporządzone przez Urząd i przesłane CPPC wraz z kopiami: protokołów odbiorów zakupionego sprzętu, polis ubezpieczeniowych sprzętu, oświadczeń o kwalifikacyjności VAT oraz potwierdzenie przelewu niewykorzystanych środków (w przypadku umowy nr 5751865134) w kwocie 433,82 zł.

(akta kontroli str. 6 i 128-194)

7.2. W 2019 r. Gmina realizowała - w ramach POPC 2014-2020 III Osi priorytetowej *Cyfrowe Kompetencje Społeczeństwa*, działania 3.1 *Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych*) - wraz z FSII zadanie grantowe pn. *Cyfrowe Woźniki*. Zadanie to realizowane było na podstawie zawartej w dniu 19 października 2018 r. przez Gminę i FSII umowy nr 69/2018 z Fundacją Instytut Pracy i Edukacji z Gliwic³⁶ o powierzenie grantu w wysokości 100,8 tys. zł, na realizację projektu *Cyfrowe Woźniki*, którego celem było podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy w wieku powyżej 25 lat. W trakcie realizacji umowy, zawarto do niej dwa aneksy w wyniku których zmieniono okres realizacji projektu³⁷ oraz zwiększono całkowity koszt jego realizacji z kwoty 100,8 tys. zł do 149,52 tys. zł.

(akta kontroli str. 195-226)

³³ W dniu 4 stycznia 2021 r.

³⁴ Zgodnie z udzieloną przez CPPC odpowiedzią na zapytanie w sprawie tej zmiany.

³⁵ Gazecie *Wiadomości Ziemi Woźnickiej*.

³⁶ Zwanego dalej: „Operatorem”.

³⁷ Z zakładanego pierwotnie okresu od 14 września 2018 r. do 15 sierpnia 2019 r. na okres 15 października 2018 r. do 15 grudnia 2019 r.

Podstawą współpracy Gminy z FSII przy realizacji projektu *Cyfrowe Woźniki*, była zawarta w dniu 21 listopada 2018 r. umowa partnerstwa, w której określono obowiązki, zakres zadań oraz zakres odpowiedzialności Gminy i FSII za realizację projektu oraz okres obowiązywania umowy.

(akta kontroli str. 227-241)

Dyrektor MGOK - wskazana w ww. umowie partnerstwa jako współzarządzająca projektem ze strony Gminy - wyjaśniła, że zwiększenie ww. aneksami całkowitego kosztu projektu o 48,7 tys. zł oraz wydłużenie o cztery miesiące okresu jego przeprowadzenia wynikało z dużego zainteresowania mieszkańców Gminy w uczestnictwie w projekcie, co skutkowało zwiększeniem liczby mieszkańców uczestniczących w projekcie ze 180 osób przewidzianych we wniosku i zawartej pierwotnie umowie do 267 osób faktycznie w nim uczestniczących. Burmistrz w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że ww. zwiększenie kosztów projektu możliwe było po uzyskaniu od FSII informacji o wolnych środkach, co umożliwiło przeszkolenie większej liczby mieszkańców Gminy.

(akta kontroli str. 259 i 272)

W wyniku realizacji ww. umów:

- a) Przeszkolono przez instruktorów FSII łącznie 267 mieszkańców Gminy w wieku powyżej 25 lat³⁸ w zakresie: wykształcenia i doskonalenia podstawowych kompetencji cyfrowych, umiejętności bezpiecznego posługiwania się sprzętem komputerowym, bezpieczeństwem poruszania się w sieci oraz kształtowania umiejętności wykorzystywania zasobów internetowych do autorozwoju. Szkolenia te przeprowadzono w ramach 27 modułów tematycznych, takich jak: *Rodziec w Internecie*, *Mój biznes w sieci*, *Moje finanse i transakcje w sieci*, *Działam w sieciach społecznościowych*, *Tworzę własną stronę internetową*, *Rolnik w sieci* czy *Kultura w sieci*. Szkolenia te przeprowadzono w 27 grupach³⁹ uczestników, a szkolenia zrealizowane zostały na 78 zajęciach przeprowadzonych w MGOK w okresie od 12 marca do 7 grudnia 2019 r.
- b) Na potrzeby realizacji ww. szkoleń zakupiono 10 laptopów⁴⁰, które zgodnie z umową nr 69/2018 po zakończeniu projektu przekazano⁴¹ na potrzeby Szkoły Podstawowej w Kamienicy. Według wyjaśnień Dyrektora MGOK, laptopy te były oznakowane w sposób zgodny ze wzorem ustalonym w na stronie CPPC.

Informacje o otrzymaniu dofinansowania na realizację projektu *Cyfrowe Woźniki* ze środków POPC 2014-2020 zamieszczone zostały na stronach internetowych Gminy i MGOK, na utworzonej i aktywnej w trakcie kontroli stronie w mediach społecznościowych. Przeprowadzono też kampanię promocyjną na terenie Gminy, poprzez druk i kolportaż ulotek oraz plakatów w formacie A3. Wszystkie dokumenty związane z realizacją projektu oraz materiały promocyjne (również w formie elektronicznej) oznaczone zostały znakami: Unii Europejskiej, barwami Rzeczypospolitej Polskiej, znakiem Funduszy Europejskich oraz POPC.

Na realizację projektu wydatkowano łącznie 149,5 tys. zł (100% kwoty przewidzianej w aneksie nr 2 do umowy nr 69/2018), a udziały poszczególnych kategorii kosztów nie przekroczyły dopuszczalnych udziałów określonych we wniosku i umowie. W szczególności udziały te wyniosły: wynagrodzenia kadry instruktorskiej - 33,4% (50,0 tys. zł), zakup sprzętu komputerowego - 18,1% (27,1 tys. zł), koszty

³⁸ W tym: 36 mieszkańców w wieku do 34 lat, 79 w wieku 35-43 lata, 127 w wieku 44-64 lata i 25 w wieku powyżej 65 lat.

³⁹ W tym: 26 grup po 10 uczestników i jedna grupa z siedmioma uczestnikami.

⁴⁰ Lenovo Yoga 500.

⁴¹ Protokółem przekazania sprzętu z 9 stycznia 2020 r.

administracyjne - 19,2% (28,7 tys. zł), promocja - 18,0% (26,9 tys. zł) i organizacja szkoleń - 11,3% (16,9 tys. zł)⁴².

Sprawozdanie z realizacji projektu *Cyfrowe Woźniki* (wraz z kopiami protokołów list obecności uczestników na szkoleniach i formularzy uczestnictwa w projekcie) zostało sporządzone i przesłane do *Operatora* przez Gminę i FSII w dniu 9 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 242-260)

8. W okresie objętym kontrolą Gmina nie uzyskała innych, poza wymienionych powyżej, środków przeznaczonych na podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców.

(akta kontroli str. 31)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo organizowania co roku w latach 2018-2020 w Urzędzie szkoleń w zakresie analizy aktualnych zagrożeń płynących z cyberprzestrzeni dla eksploatowanych systemów łączności i informatyki, jedynie w 2018 r. umożliwiono uczestniczenie w takim szkoleniu pracownikom jednostek organizacyjnych Gminy, przy czym dotyczyło to jedynie dwóch spośród czterech takich jednostek (ZEAS i MGOPS). Pracownicy pozostałych dwóch jednostek (MGOK i Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej) nie zostali w tym zakresie przeszkoleni. Nie uczestniczyli też w żadnych innych szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje cyfrowe i bezpieczeństwo obsługiwanych w tych jednostkach systemów komputerowych.

(akta kontroli str. 105-109 i 261-265)

Burmistrz w wyjaśnieniach dotyczących nie zapewnienia przeszkolenia pracowników samorządowych jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie zagrożeń płynących z cyberprzestrzeni dla eksploatowanych systemów łączności i informatyki, pomimo organizowania takich szkoleń dla pracowników Urzędu wskazał, że jednostki te nie zgłaszały zapotrzebowania na takie szkolenia oraz że każdy z kierowników tych jednostek odpowiada za organizację i bezpieczeństwo pracy swojej jednostki. Stwierdził ponadto, że każda z tych jednostek wykorzystuje inne programy komputerowe, często specjalistyczne, w obsłudze których jednostki te zapewniają szkolenia swoim pracownikom, a w 2020 r. w związku z trwającą pandemią ograniczono prowadzone szkolenia wyłącznie do pracowników Urzędu. Burmistrz zapewnił jednocześnie, że w kolejnych, planowanych w Urzędzie szkoleniach w zakresie cyberbezpieczeństwa ujmowani będą również pracownicy jednostek organizacyjnych Gminy.

(akta kontroli – str. 272)

Powyższa argumentacja nie zasługuje, zdaniem NIK, na uwzględnienie, gdyż w 2018 r. w Urzędzie zapewniono udział w takim szkoleniu dwóch jednostek, a w kolejnych latach - mimo stale zmieniających się warunków i zagrożeń - odstąpiono od tej praktyki bez uzasadnionych powodów.

IV. Uwaga

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na:

⁴² Przy maksymalnych dopuszczalnych poziomach tych kosztów odpowiednio do 40% w przypadku wynagrodzeń kadry instruktorskiej i zakupu sprzętu oraz do 20% przy pozostałych kosztach.

Uwaga Konieczność stałego szkolenia pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy w zakresie kompetencji cyfrowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi pokontrolnej oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 18 sierpnia 2021 r.

Kontroler prowadzący
Tomasz Kaczyński
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....